

DNA-tester i avelsarbetet

Genetiska tester är ett utmärkt verktyg i avelsarbetet för bättre hälsa hos våra hundar, förutsatt att dessa tester är tillförlitliga, relevanta och används på ett klokt sätt. SKK har en restriktiv hållning vad gäller hälsoprogram baserade på DNA-tester. Detta för att undvika felaktiga prioriteringar i avelsarbetet.

I takt med att den molekylärgenetiska forskningen gör framsteg lanseras DNA-tester i snabb takt för alltför olika sjukdomar. Att ett DNA-test finns tillgängligt innebär inte automatiskt att testet är lämpligt att använda, eller att det är aktuellt för den svenska populationen av rasen.

CENTRAL REGISTRERING HOS SKK

SKK har en restriktiv hållning vad gäller central registrering av resultat från DNA-tester. En viktig förutsättning för att central registrering ska bli aktuellt är att sjukdomen/defekten utgör ett kliniskt problem i rasen. Detta för att undvika felaktiga prioriteringar i avelsarbetet. Ytterligare ett krav för central registrering är att den forskning som ligger till grund för det genetiska testet är vetenskapligt publicerad. Detta är en viktig förutsättning för att kunna utvärdera testets tillförlitlighet.

ANSÖKAN GÖRS AV SPECIAL-/RASKLUBB

Ansökan om införande av registrering av resultat från ett DNA-test i SKKs databas (så kallad central registrering) görs av special-/rasklubb. I tillägg till central registrering hos SKK kan krav på DNA-test för avelsdjur införas. SKKs hälsoprogram på nivå 2 innebär krav på att undersökning för den aktuella sjukdomen har gjorts före parning. För genetiska tester betyder det här att alla avelsdjur ska DNA-testas före parning för att deras avkomma ska få registreras. På nivå 3 ställs dessutom krav på ett visst undersökningsresultat för att hunden ska godkännas för avel.

Eftersom en hund som får testresultatet genetiskt affekterad aldrig kan godkännas för avel kommer hälsoprogram för DNA-tester automatiskt att hamna på nivå 3 i det fall man har krav på undersökning. Anlagsbärare kan dock användas i avel tillsammans med en fritestad hund.

I det fall en klubb ansöker om ett hälsoprogram baserat på ett DNA-test kan en kvalitetssäkring, eller validering, av testet komma att krävas innan det kan anses tillförlitligt. Detta för att säkerställa att testet är informativt och applicerbart i den aktuella hundrasen och populationen.

En del special-/rasklubbar för egna register över resultat från DNA-test som inte registreras centralt hos SKK. Kontakta din klubb för att höra vad som gäller för din ras. SKK tar inget ansvar för tillförlitligheten i de DNA-tester vars resultat i dagsläget inte registreras centralt.

POLICY AVSEENDE DNA-TESTER I AVELSARBETET

SKKs avelskommitté har gjort följande generella policyuttalande avseende tillämpningen av DNA-tester i avelsarbetet:

”Genetiska tester är ett utmärkt verktyg i avelsarbetet för bättre hälsa hos våra hundar, förutsatt att dessa tester är tillförlitliga, relevanta och används på ett klokt sätt. Uppfödare och hundägare bör noggrant utvärdera nyttan med och konsekvenserna av ett genetiskt test innan detta utförs. Risken med ett ensidigt eller överdrivet fokus på DNA-testresultat är att andra viktiga åkommor eller egenskaper hamnar i skymundan.

SKKs avelskommitté vill understryka vikten av att man i avelsarbetet utgår ifrån hur vanligt förekommande och hur stort kliniskt problem en sjukdom är, snarare än att utgå ifrån vilka tester som finns tillgängliga. Om en sjukdom inte utgör ett kliniskt problem i rasen och/eller det DNA-test som erbjuds för denna åkomma inte anses tillförlitligt är det bättre att avstå från att testa sin hund. Risken är annars att avelsbasen begränsas på felaktiga grunder, eftersom du som uppfödare är skyldig att ta hänsyn till testresultatet i ditt avelsarbete.

Det är viktigt att ha i åtanke att hundavel handlar om mycket mer än enstaka sjukdomar, och att genetiska tester, även om de idag är många, inte ger hela bilden.”

Ur protokoll AK 5/2014, § 80 DNA-tester inom hundavel

Källa skk.se